

Affärsmässiga fördelar med en god arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är inte bara en rättslig och samhällelig skyldighet utan är också bra för affärerna. Företagen är medvetna om att en god arbetsmiljö skyddar människor från att skadas eller bli sjuka av sitt arbete, men arbetsmiljön är också nödvändig för att ett företag ska bli framgångsrikt.

Varför är en god arbetsmiljö avgörande för goda affärer?

En god arbetsmiljö

- visar att ett företag tar sitt sociala ansvar,
- skyddar och förstärker ett varumärkes image och värde,
- bidrar till att maximera arbetstagarnas produktivitet,
- ökar de anställdas engagemang i företaget,
- skapar en mer kompetent och friskare arbetskraft,
- minskar verksamhetskostnader och störningar,
- gör det möjligt för företagen att uppfylla kundernas förväntningar på arbetsmiljön, och
- uppmuntrar arbetstagarna att stanna kvar på arbetsmarknaden längre.

Alla företag kan få stora fördelar av att investera i en god arbetsmiljö. Enkla förbättringar kan ge ökad konkurrenskraft, lönsamhet och motivation hos de anställda. Genom att införa ett system för att förvalta arbetsmiljön skapar man en effektiv ram för att i största möjliga utsträckning förhindra eller minska olycksfall och ohälsa.

Viktiga principer för en god arbetsmiljö:

- Engagemang och ledarskap för att förbättra arbetsmiljön
- Effektiv arbetsmiljöpolitik och effektiva förfaranden
- Förebyggande riskbedömningsprogram
- Utbildade och kompetenta arbetstagare
- Effektiva åtgärder för riskkontroll
- Kontinuerlig övervakning och översyn

Även om principerna för en god arbetsmiljö gäller för alla organisationer kan de kommersiella drivkrafterna se mycket olika ut för stora och små organisationer.

Större organisationer

Framgångsrika företag har länge förstått hur viktiga deras image och anseende är.

"Företag som håller koll på sitt 'tredelade resultat' (¹) är mer framgångsrika än sina mindre nogräknade konkurrenter på börsen." (The Economist). Större organisationer förväntas tillämpa allt strängare normer för verksamhetsstyrning och skapa större öppenhet i sin rapportering. Kombinationen av att driva verksamhet i en marknadsekonomi i ett samhälle som är mer riskmedvetet innebär att många företag i dag inser vilka stora vinster de kan göra på att integrera arbetsmiljöarbetet i sin övergripande affärsmodell. Bland annat kan företagen

- förbättra sin image, sitt varumärke och sitt anseende,
- uppfylla sina åtaganden i fråga om företagets sociala ansvar,
- upprätthålla och stärka investerarnas förtroende, och
- utveckla ett positivt engagemang hos aktieägarna.

"Styrelsen är medveten om att såväl koncernens resultat som dess värde för aktieägarna påverkas av arbetsmiljön. Därför måste ledningen och alla anställda ha en positiv inställning till arbetsmiljöfrågor."

Verkställande direktör, Uniq plc (livsmedelsbranschen)

Företagens sociala ansvar går ut på att ta reda på hur de kan ta hänsyn till sin verksamhets påverkan på ekonomin, samhället och miljön. Arbetsmiljön kan ha stor betydelse för hur dessa principer tillämpas. Framför allt är det viktigt

- att ta med det sociala ansvaret i mer övergripande initiativ i fråga om verksamhetsstyrning,
- att se till att arbetsmiljörisiker hanteras tillfredsställande av uppdragstagare och leverantörer, och
- att motivera andra företag att förbättra sin arbetsmiljö genom "gruppträck".

Produktivitet och effektivitet

EU gör ett centralt åtagande i Lissabonstrategin (²), nämligen att ökad sysselsättning och ökad produktivitet genom ökad konkurrenskraft ska betraktas som lika viktiga. Kostnaderna för arbetsrelaterade olyckor och sjukdomar inom EU-15 varierar från 2,6 procent till 3,8 procent av BNP. Antalet olyckor och sjukdomsfall kan minskas samtidigt som produktiviteten och effektiviteten ökar genom att

- motivationen, samarbetet och arbetsmoralen hos de anställda förbättras,

(¹) Det "tredelade resultatet" omfattar ett större spektrum av värden och kriterier för att mäta en organisations (och ett samhälles) resultat utifrån ekonomiska, miljömässiga och samhällsmässiga aspekter (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line).

(²) Se webbplatsen (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_sv.pdf).

- arbetstagarna blir produktivare och arbetsmetoderna effektivare,
- oförutsedda kostnader minimeras genom effektiv planering för kontinuerlig verksamhet,
- kvaliteten i rekryteringen ökar och möjligheten att behålla anställda förbättras,
- försäkringskostnaderna minskar, och
- risken för rättsprocesser minskar.

Investeringar i en god arbetsmiljö kan ge en så hög avkastning som 12:1 (12 euro i vinst för varje investerad euro).

”Det finns ett tydligt och direkt förhållande mellan ett företags sociala beteende och dess anseende, försäljning, varumärkesstyrka och faktiskt dess totala värde. Detta samband (och dessa konsekvenser) blir starkare ju mer företaget och varumärkets styrka växer.”

Leipziger ^(?)

Småföretag

Många små och medelstora företag börjar också erkänna kostnaderna för en dålig arbetsmiljö och vinsterna med en god sådan. Vinsterna är framför allt märkbara i fråga om

- att uppfylla kundernas arbetsmiljökrav för att få och behålla kontrakt,
- att undvika störningar i verksamheten och förlust av nyckelpersoner,
- att motivera de anställda och behålla deras engagemang, och
- att få tillgång till prisvärda försäkringar.

Nya och växande företag som vill ha en hållbar tillväxt och stabilitet inser hur deras arbetsmiljö kan bidra till detta. Detta är framför allt tydligt när det gäller att uppfylla kunders arbetsmiljökrav.

”Vi har inte bara fått en högre arbetsmoral och lägre sjukfrånvaro bland våra anställda, dessutom kan vi behålla våra kunder och det är en av de avgörande faktorerna för att skaffa nya kunder och låta företaget växa.”

John Purnell, regiondirektör, Cougar Automation Ltd

Företagens behov att agera ansvarsfullt leder också till att de ställer krav på sina leverantörer. Investeringar i en god arbetsmiljö ökar företagets konkurrenskraft, vilket ökar möjligheterna att behålla kunder och utöka verksamheten.

Produktivitet och arbetstagare

En dålig arbetsmiljö får oproportionerligt stora konsekvenser för småföretagen. De mänskliga och affärsmässiga förlusterna vid en dödsolycka på arbetsplatsen, eldsvåda eller uppmärksam rättsprocess är uppenbara. Omkring 60 procent av de företag som tvingas göra ett avbrott i verksamheten som varar längre än nio dagar går i konkurs. Väl fungerande företag kan däremot öka sin produktivitet genom

- säkrare arbetsmetoder som även gör det möjligt att utföra arbetet snabbare med färre personer,

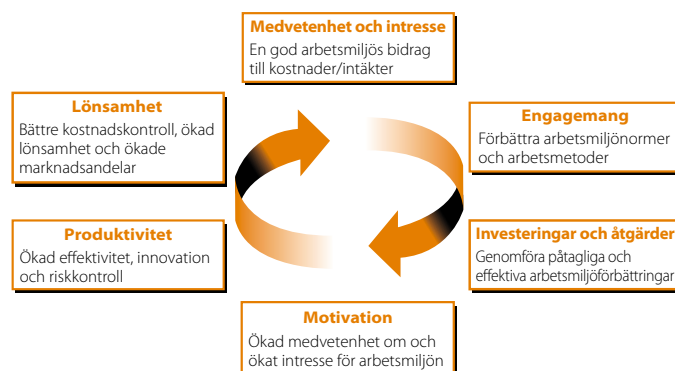
- färre olyckor/incidenter och lägre ohälsotal – i vissa fall har sjukfrånvaron halverats, och
- kraftigt förbättrad rekrytering, motivation och möjlighet att behålla kompetent personal.

Försäkringar

Företagen är enligt lag skyldiga att ha ett tillräckligt försäkringsskydd, men försäkringspremierna blir allt dyrare och det blir allt svårare att teckna försäkringar. Kostnaderna för arbetstagarförsäkringar varierar beroende på vilken typ av verksamhet det rör sig om. Försäkringspremierna för kontorsarbete ligger på mindre än 0,5 procent av lönekostnaderna, för produktionsarbete ligger de högre, på omkring 5 procent. För byggnadsarbeten som takläggning kan taxorna ligga så högt som 15 procent. I de flesta länder kan de här referenssatserna höjas eller sänkas kraftigt beroende på försäkringssystem, vilket innebär att arbetsgivare som erbjuder en god arbetsmiljö kan göra stora besparingar, medan en dålig arbetsmiljö innebär högre kostnader.

Att gå från ord till handling

Budskapet är tydligt: **en god arbetsmiljö är en god affär**. Företagen bör integrera arbetsmiljöarbetet i företagsledningen och öka medvetenheten hos organisationens viktiga beslutsfattare.

Förväntar sig era kunder, investerare eller banker ett ansvarsfullt och riskmedvetet arbetsmiljöarbete? Skulle ni tvingas avbryta verksamheten om det sker en incident? Skulle förlusten av en eller flera nyckelanställda skada er verksamhet? Skulle lägre försäkringskostnader eller högre produktivitet vara bra för ert företag? Om svaret på någon av dessa frågor blir ja är arbetsmiljön förmodligen en viktig framgångsfaktor för ert företag.

Mera information om arbetsmiljö och lönsamhet finns på <http://osha.europa.eu/topics/business/performance>.

Mera information om arbetsmiljö och lönsamhet i Sverige finns på <http://www.av.se>.

^(?) D. Leipziger (2001), *SA8000: The definitive guide to the new social standard*, Financial Times Prentice Hall.

Europeiska arbetsmiljöbyrån

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tfn (+ 34) 94 479 43 60, fax (+ 34) 94 479 43 83

e-post: information@osha.europa.eu

